

> Retouradres Postbus 16478 2500 BL Den Haag

Gemeente Schouwen-Duiveland
t.a.v. het College van Burgemeester en wethouders
Postbus 5555
4300 JA ZIERIKZEE

Koninginnegracht 25
Den Haag
Postbus 16478
2500 BL Den Haag
www.erfgoedinspectie.nl

Contactpersoon

B. van den Berg

T +31-70-412 070-4124067
berg@erfgoedinspectie.nl
IPC 3500

Onze referentie

290860

Bijlagen

1

Datum 5 april 2011
Betreft afronding inspectie Instandhouding rijksmonumenten en beschermde
gezichten

Geacht college,

Naar aanleiding van het gesprek tussen dhr. Kasse en dhr. De Kroo van uw gemeente en de inspecteurs van de Erfgoedinspectie, mw. Boogert en mw. Van den Berg op 10 februari 2011 stuur ik u hierbij onze conclusies met betrekking tot de vorderingen van de voorgenomen acties op het gebied van de zorg voor de instandhouding van rijksmonumenten en de beschermde gezichten.

Dit gesprek vond plaats in het kader van onze inspectie, het bijbehorende rapport *Instandhouding rijksmonumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten gemeente Schouwen-Duiveland (augustus 2009)* en uw bestuurlijke reactie van 8 oktober 2009.

In het gesprek zijn de aanbevelingen over de volgende onderwerpen aan de orde gekomen: cultuur- en bouwhistorisch onderzoek, bestemmingsplannen, planbehandeling, advisering, besluit, kennis, beleid, toezicht en handhaving, maatschappelijke meerwaarde en informatieoverdracht.

Uit het gesprek is gebleken dat een behoorlijk aantal voornemens uit uw bestuurlijke reactie is gerealiseerd. Ook wordt op dit moment gewerkt aan de verbetering van de werkwijze rond en het werkvoorraadbeheer van toezicht en handhaving en dit zal in 2011 worden afgerond. De totstandkoming van een beleidsnota waarin aandacht aan cultuurhistorie zal worden besteed heeft echter lange tijd stilgelegen. Ten tijde van de inspectie meldde de Erfgoedinspectie dat het verstandig zou zijn de nota te verbreden. Op die manier kan worden vastgelegd hoe cultuurhistorische waarden een bijdrage kunnen leveren aan de ruimtelijke kwaliteit van waardevolle gebieden zoals de beschermde stads- en dorpsgezichten. In uw bestuurlijke reactie gaf u aan deze aanbeveling bij de totstandkoming van de monumentennota te zullen betrekken. Tijdens ons gesprek op 10 februari jl. bleek dat de totstandkoming van die nota is gepland in 2011. In 2012 kan zij vervolgens ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenteraad. De Erfgoedinspectie stelt dat een monumentennota waarin aandacht wordt besteed aan de cultuurhistorische waarden in relatie tot de ruimtelijke kwaliteit, de gemeente zal helpen om in te spelen op de ontwikkelingen rond de Modernisering van de Monumentenzorg. In het kader van

die modernisering zullen dergelijke waarden namelijk in een vroeg stadium met behulp van ruimtelijke instrumenten moeten worden geborgd en zal meer gebiedsgericht moeten worden gewerkt. Het is voor de gemeente zelf van groot belang deze aspecten in het beleid te verankeren.

Datum

5 april 2011

Onze referentie

290860

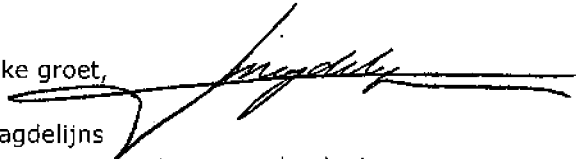
Conclusie

Het verslag van bovengenoemd gesprek is als bijlage bij deze brief opgenomen. Het verslag is al eerder via de mail aan u in conceptvorm toegestuurd en naar aanleiding van uw opmerkingen aangepast.

Wij gaan ervan uit dat u verder gaat met de voorgenomen acties om de kwaliteit van de zorg voor de rijksmonumenten en de beschermde gezichten binnen uw gemeente te verbeteren. Naar aanleiding van bovenstaande stand van zaken komt de Erfgoedinspectie tot de conclusie dat u probeert de processen inzichtelijk en efficiënt te laten verlopen. De zorg is bij u redelijk goed geborgd.

Er bestaat geen aanleiding om uw gemeente op korte termijn opnieuw te inspecteren. Wel vragen wij u ons de werkafspraken c.q. procedures rond toezicht en handhaving wanneer ze zijn vastgelegd, toe te sturen en de beleidsnota waarin de cultuurhistorie wordt verankerd, aan ons ter beschikking te stellen op het moment dat deze wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,

Drs. J.R.M. Magdelijns
hoofdinspecteur monumenten en archeologie

Nagesprek d.d. 10 februari 2011 met gemeente
Schouwen-Duiveland over de inspectie Instandhouding
rijksmonumenten en beschermde stads- en
dorpsgezichten 18 en 19 mei 2009

Erfgoedinspectie

Koninginnegracht 25
Den Haag
Postbus 16478
2500 BL Den Haag
www.erfgoedinspectie.nl

Contactpersoon

B. van den Berg

T +31-70-412 4067

F +31-70-412 4014

berg@erfgoedinspectie.nl

Datum

4 april 2011

Aanwezig:

Gemeente Schouwen-Duiveland: dhr. J.A. Kasse en dhr. P. de Kroo

Erfgoedinspectie: mw. B. van den Berg (coördinerend inspecteur), mw. S. Boogert (inspecteur)

Algemene opmerkingen:

De vertegenwoordigers van de gemeente geven in het gesprek aan dat de gemeente Schouwen-Duiveland bezig is een procedure voor toezicht en handhaving te ontwikkelen waar monumentenzorg een belangrijk onderdeel van zal zijn. De gemeente is ervan overtuigd dat dit een belangrijke verbetering van de werkwijze rond, en het werkvoorraadbeheer van toezicht en handhaving zal betekenen.

De handhaving wordt ingebed in persoonlijke jaarplannen, afdelings- en meerjarenplannen en dit proces zal voor de zomer worden afgerond. De gemeente zegt toe de werkafspraken c.q. procedures, wanneer deze zijn vastgelegd, aan de Erfgoedinspectie toe te sturen.

Uit het gesprek blijkt dat een behoorlijk aantal voornemens uit de bestuurlijke reactie op het inspectierapport *Instandhouding rijksmonumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten* in de gemeente Schouwen-Duiveland is gerealiseerd. Een aantal is echter nog niet of nog niet geheel geëffectueerd. Zoals hierboven aangegeven, wordt aan de procedure waarin monumentenzorg een volwaardige positie zal krijgen, gewerkt. Dit is echter op dit moment nog niet vast gelegd. Wat betreft de monumentennota heeft de Erfgoedinspectie geconstateerd dat hier sinds de inspectie geen enkele voortgang is geboekt. Vooral in het kader van de Modernisering van de Monumentenzorg (MoMo) waarbij cultuurhistorische waarden vroeg in ruimtelijke planprocessen moeten worden betrokken en

gebiedsgericht zal worden gewerkt, is het voor de gemeente van belang de onderbouwing in het beleid te verankeren.

Hieronder volgt puntsgewijs een toelichting op de aanbevelingen van de Erfgoedinspectie augustus 2009, gevolgd door de bestuurlijke reactie van de gemeente 8 oktober 2009 en een toelichting op de huidige stand van zaken d.d. 10 februari 2011.

Stand van zaken van de aanbevelingen uit het inspectierapport

EFFECTIVITEIT

Onderzoek

Aanbeveling 1-3

- Vraag standaard bij grootschalige restauraties van monumenten en bij ruimtelijke ontwikkelingen in de beschermde gezichten om een cultuurhistorisch onderzoek.
- Stel criteria op om te bepalen in welke gevallen een dergelijk onderzoek verplicht is en hoe diepgaand dat moet zijn.
- Zorg ervoor dat de uitkomsten van dergelijke onderzoeken worden geïmplementeerd in de plannen.

Bestuurlijke reactie

We stellen vast in welke gevallen we wel en in welke gevallen we geen cultuurhistorisch onderzoek verplichten. Bij het maken van deze afweging trachten we een zo goed mogelijke balans te vinden in het belang van bescherming van ons cultuurhistorisch erfgoed en het belang van beperking van administratieve lastendruk. We pakken dit in 2010 op.

Huidige stand van zaken

Aanbevelingen zijn deels gerealiseerd.

Toelichting:

De gemeente onderschrijft de noodzaak van cultuur- en bouwhistorisch onderzoek bij bepaalde bouwplannen. Bij elk bouwplan wordt daarom op basis van het dossier, de omvang van de ingreep en de gevolgen voor het monument of beschermd gezicht bepaald of een bouw- of cultuurhistorisch onderzoek nodig is. Bij de inschatting speelt de deskundigheid van beide monumentenambtenaren een rol. Het bepalen van de noodzaak van onderzoek wordt zo vroeg mogelijk gedaan. Het liefst gebeurt dat al tijdens het principeverzoek of vooroverleg dat de gemeente heeft met de eigenaar. De gemeente kiest dus voor een pragmatische aanpak en er wordt niet met vastgelegde criteria gewerkt.

Bestemmingsplannen

Aanbeveling 4-5

- Zorg bij de actualisatie van bestemmingsplannen voor beschermde gezichten dat de toelichting op de aanwijzing van het beschermde gezicht bij de gemeente beschikbaar is.
- Zorg voor een tijdige inhoudelijke inbreng vanuit monumentenzorg.

Bestuurlijke reactie

Deze aanbevelingen zijn al opgepakt en opgelost.

Huidige stand van zaken

Aanbevelingen zijn gerealiseerd.

Planbehandeling

Aanbeveling 6-7

- Neem de adviezen van deskundige adviesorganen serieus in overweging.
- Geef de medewerkers monumentenzorg naast een procesmatige inbreng ook de mogelijkheid van een inhoudelijke bijdrage in het ruimtelijk planproces

Bestuurlijke reactie

We wegen adviezen zorgvuldig af. De aanbeveling over de inhoudelijke bijdrage in het ruimtelijk planproces nemen we ter harte.

Huidige stand van zaken

Aanbevelingen zijn gerealiseerd. De monumentenambtenaren leveren, waar nodig en mogelijk een inhoudelijke bijdrage, maar brengen ook zaken in het 'planoverleg'. Dit overleg wordt periodiek bij het SCEZ in Middelburg gehouden. Hier zitten ook de RCE en provincie aan tafel.

Advisering

Monumentencommissie

Aanbeveling 8-10

- Benadruk de onafhankelijke rol van de monumentencommissie en zet deze alleen in voor taken die zij conform de Monumentenwet en de gemeentelijke verordening dient te vervullen.
- Draag er zorg voor dat naast de restauratietechnische kennis ook bouw en architectuurhistorische en stedenbouwkundige kennis in de monumentencommissie voorhanden is.
- Stel in het belang van de transparantie een reglement vast waarin de werkwijze van de monumentencommissie duidelijk is vastgelegd.

Bestuurlijke reactie

Met het doel duidelijkheid te creëren wat we verwachten van de monumentencommissie en ter bevordering van een zo efficiënt mogelijke werkwijze stellen wij een reglement op. Dit zetten we op het programma voor volgend jaar. Uitgangspunt is dat de monumentencommissie als onafhankelijke deskundige een oordeel geeft over de toepassing van de Monumentenwet en de gemeentelijke verordening. Wij zijn van mening dat voldoende kennis aanwezig is bij de monumentencommissie en zien dan ook geen aanleiding tot uitbreiding met extra expertise.

Huidige stand van zaken

Aanbevelingen zijn gerealiseerd.

Toelichting:

De monumenten- en welstandscommissie van Vereniging Dorp, Stad en Land zijn inmiddels samengevoegd tot een adviescommissie ruimtelijke kwaliteit en die commissie bestaat uit een burgerlid, een welstandsdeskundige en een lid met restauratietechnische en cultuurhistorische kennis. Plannen kunnen desgewenst worden voorgelegd aan een brede commissie met meer specialistische deskundigheid en dat gebeurt soms ook. De commissie werkt volgens een vastgesteld reglement waarin de taken zijn omschreven.

De gemeente vult hierbij aan dat ze plannen waarbij ze meer specifieke deskundigheid nodig acht, ook voorlegt aan de SCEZ. Dat gebeurt niet vaak, maar wel regelmatig.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Aanbeveling 12

Benut de deskundigheid van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Bestuurlijke reactie

We nemen de adviezen van de RCE ter harte en maken een integrale afweging.

Huidige stand van zaken

Aanbeveling is gerealiseerd.

Toelichting:

De gemeente geeft aan dat ook ten tijde van de inspectie vaker wel dan niet de adviezen van de rijksdienst werden opgevolgd en dat de Erfgoedinspectie precies de 'pechdossiers' had geselecteerd. De adviezen van de RCE worden goed afgewogen en meestal opgevolgd. Dat is zeker het geval sinds de inwerkingtreding van de beperking adviesplicht: de RCE adviseert nu alleen nog bij de grote en belangrijke projecten. De RCE is ook vertegenwoordigd in het overleg met de SCEZ over plannen.

Besluit

Aanbeveling 13

Volg de ruimtelijke orderingsprocedures op de juiste manier zodat een zorgvuldige afweging van de cultuurhistorische waarden plaats vindt.

Bestuurlijke reactie

Wij zijn van oordeel dat wij de ruimtelijke orderingsprocedures op een zorgvuldige wijze uitvoeren. Dit blijft ook in de toekomst onze inzet.

Huidige stand van zaken

Aanbeveling is gerealiseerd.

Toelichting:

Zie ook de teksten onder aanbevelingen 4-5 en 6-7.

Uitvoering

Aanbeveling 14

Vraag na afronding van een restauratie of wijziging van een rijksmonument om een revisietekening.

Bestuurlijke reactie

Deze werkwijze betekent dat wij fors meer moeten gaan investeren in het toezicht en handhaving van de monumentenregels. Gezien de financiële positie van onze gemeente geven wij hieraan geen prioriteit.

Huidige stand van zaken

Aanbeveling is nog niet gerealiseerd.

Toelichting:

Deze aanbeveling wordt bij de ontwikkeling van de nieuwe procedure voor toezicht en handhaving worden betrokken. Zie ook de toelichting onder aanbeveling 19. In de toekomst zullen, bij relevante wijzigingen in de uitvoering, revisietekeningen worden opgevraagd.

WAARBORG

Kennis

Aanbeveling 15-16

- Zorg voor een goede interne uitwisseling van kennis.
- Zorg voor bredere cultuurhistorische kennis

Bestuurlijke reactie

Uitwisseling van kennis (intern) en het op peil houden van vakkennis krijgt in onze organisatie de aandacht.

Huidige stand van zaken

Aanbeveling is deels gerealiseerd.

Toelichting:

Binnen de gemeente wordt continue gewerkt aan de interne uitwisseling van kennis. De monumentenambtenaren hebben bij monumentendossiers en ontwikkelingen in beschermde gezichten een spilfunctie. Wat betreft brede cultuurhistorische kennis wordt, naast de inzet van de eigen kennis een beroep gedaan op de kennis van bijvoorbeeld de gemeentearchivaris. Ook externe deskundigen zoals de SCEZ en bouwhistorici, voorzien de gemeente regelmatig van informatie. Bij planoverleg bij de SCEZ worden bouwplannen maar ook in bredere zin plannen met eventuele gevolgen voor de cultuurhistorie besproken. Hier schuiven partijen zoals SCEZ zelf, maar ook de RCE en de provincie aan. 6 tot 10 keer per jaar wordt hier overleg gevoerd en Schouwen-Duiveland brengt met regelmaat plannen in. Voor 2010 waren dat o.a. de volgende plannen: Herontwikkeling woongebieden 'Buijsse' en 'Karnemelksevaart', het Watersnoodmuseum, de Kerk van Burgh (Burgh-Haamstede), Bestemmingsplan 'Schuddebeurs' en de ontwikkelingen rondom de Plompe Toren bij Burghsluis.

Beleid

Aanbeveling 17-18

- Verbreed de voorgenomen monumentennota en besteed daarbij ook aandacht aan de bijdrage die cultuurhistorische waarden aan ruimtelijke kwaliteit in de beschermde gezichten kan leveren.

- Overweeg de monumentencommissie een adviesrol te geven bij plannen langs de buitenranden van de beschermde gezichten of zorg op zijn minst voor afstemming hierover tussen de monumenten- en de welstandscommissie.

Bestuurlijke reactie

We betrekken het advies over de aandacht voor cultuurhistorische waarden bij de totstandkoming van de monumentennota. Wij hanteren het uitgangspunt dat bij het vaststellen van de grenzen van beschermde stads- en dorpsgezichten een bewuste keus is gemaakt. Bij beschermde stads- en dorpsgezichten vervult de monumentencommissie, een adviesrol, Daar buiten ligt die taak bij de welstandscommissie. Deze werkwijze continueren we graag met het oog op transparantie en efficiency. Wanneer het erom gaat ongewenste situaties langs de randen van het stads- en dorpsgezicht te voorkomen zien wij een adviserende rol weggelegd voor onze ambtelijke organisatie.

Huidige stand van zaken

Aanbevelingen zijn deels gerealiseerd.

Toelichting:

De totstandkoming van de monumentennota ligt al enige tijd stil. Het opstellen van de monumentennota is gepland voor 2011. In 2012 zal deze ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden.

De Erfgoedinspectie geeft aan dat een monumentennota waarin aandacht aan de cultuurhistorische waarden in relatie tot de ruimtelijke kwaliteit wordt besteed, de gemeente zal helpen om in te spelen op de ontwikkelingen rond de MoMo. In het kader van de MoMo zullen cultuurhistorische waarden in een vroeg stadium middels ruimtelijke instrumenten moeten worden geborgd en zal meer gebiedsgericht moeten worden gewerkt.

Wat betreft de afstemming tussen de welstands- en monumentencommissie bij ontwikkelingen aan de randen van de beschermde gezichten: deze aanbeveling is verwerkt door de integratie van beide commissies.

Toezicht en handhaving

Aanbeveling 19

Zorg voor deskundig toezicht bij wijzigingen van rijksmonumenten.

Bestuurlijke reactie

Is niet gegeven.

Huidige stand van zaken

Aanbeveling is deels gerealiseerd.

Toelichting:

De gemeente geeft aan dat Schouwen-Duiveland een handhavingsprogramma voor 2011 heeft waarin handhavingsprioriteiten zijn aangegeven. De aantasting van monumenten en cultuurhistorische waarden hebben beide prioriteit. De gemeente is daarnaast bezig een procedure voor toezicht en handhaving te ontwikkelen waar monumentenzorg een

belangrijk onderdeel van zal zijn en de monumentenambtenaren bij betrokken zullen worden. Het toezicht en de handhaving worden ingebed in persoonlijke jaarplannen, afdelings- en meerjarenplannen en dit proces zal voor de zomer worden afgerond. De gemeente zegt toe de werkafspraken c.q. procedures, wanneer deze zijn vastgelegd, aan de Erfgoedinspectie toe te sturen.

Maatschappelijke meerwaarde

Aanbeveling 20

Zorg voor een zorgvuldige afweging van de cultuurhistorische en economische belangen.

Bestuurlijke reactie

We onderschrijven dat we als college de verantwoordelijkheid hebben zorgvuldige afwegingen te maken. Wij vullen deze verantwoordelijkheid zo goed mogelijk in.

Huidige stand van zaken

Aanbeveling is gerealiseerd.

Toelichting:

De gemeente geeft aan dat de aanbeveling van de Erfgoedinspectie ten tijde van de inspectie, gebaseerd was op een klein aantal incidenten.

Informatieoverdracht

Aanbeveling 21

Overweeg een structureel overleg met Vereniging Stad en Lande zodat over en weer in een vroeg stadium kan worden gecommuniceerd.

Bestuurlijke reactie

We hebben Stad en Lande betrokken in de totstandkoming van het archeologiebeleid. We gaan het overleg aan met de vereniging wanneer we daarvoor aanleiding zien.

Huidige stand van zaken

Aanbeveling is deels gerealiseerd.

Toelichting:

De gemeente Schouwen-Duiveland voert overleg met de Vereniging Stad en Lande wanneer de gemeente dat nodig vindt. Dat kan bijvoorbeeld bij de totstandkoming van cultuurhistorisch beleid zijn, zoals dat bij de ontwikkeling van het archeologisch beleid aan de orde was. Structureel overleg vindt de gemeente niet functioneel.